

FOLKETINGET

Danmarks riges
præsidentskabs-
program for
Nordisk Råd
2021

Nordisk Råd

I pandemiens fodspor: hvad kan vi lære

Vort fælles mål er at gøre Norden til "verdens mest bæredygtige og integrerede region". Men pandemien fik vore lande til at handle forskelligt og skabe hindringer og vanskeligheder for nordiske borgere, der arbejder, studerer, rejser og investerer i et andet nordisk land. Det gør kampen mod grænsehindringer endnu vigtigere.

Samtidig sker der en disintegration i Europa og den vestlige verden, der kalder på nordisk sammenhold og lederskab ligesom klimakrisen, den grønne omstilling og stormagtsrivaliseringen.

Demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincipper er under hårdt pres i Europa – også blandt Nordens nærmeste naboer. Disse er grundprincipper i det nordiske samarbejde, ligesom FN's verdensmål bør være en tydelig målsætning i vores arbejde. Pandemien har tydeliggjort behovet for en opfølgning på Könbergrapportens anbefalinger vedrørende bl.a. antibiotikaresistens.

Hver for sig er vi små. Tilsammen er vi stærke og betydningsfulde. Det gælder politisk og økonomisk såvel som kulturelt.

Nordisk forsvars- og beredskabssamarbejde

Opgaven må nu være at lære af krisen, så Norden også i krisetider bliver verdens mest integrerede region. Vi bør øge kommunikationen på embedsmands- og ministerplan, før der træffes beslutninger, der bringer andre landes borgere i klemme, herunder vedrørende grænselukninger, karantæner, testkrav, orlov, hjemmearbejde m.v. Vi skal bekæmpe og forebygge grænsehindringer, inklusive dem, der er opstået under coronakrisen – og samtidig udnytte erfaringerne med digitale erstatninger for fremmøde på arbejdspladsen, der kan øge medarbejdertilfredsheden og produktiviteten.

Der må lægges en stærkere fælles beredskabsstrategi, således at landene er bedre forberedt på kriser, pandemier og klimaforstærkede naturkatastrofer, så som oversvømmelser, tørke, skovbrande m.v., jf. Nordisk Råds strategi for samfundssikkerhed og de nordiske beredskabschefers fælles vedtagelse i København februar 2020, samt ikke mindst cyberangreb, jf. Stoltenberg- og Bjarnasonrapporterne.

Britisk og amerikansk isolationisme har skabt en ledelsesmæssig situation i Europa, som kalder på en nordisk vision og elementer af nordisk lederskab, ikke blot på klima- og miljøområdet, men også når det gælder sikkerheden i bredeste forstand. De nordiske landes vidt forskellige allianceforhold er ikke til hinder for, at de i NORDEFCO øger deres indflydelse gennem et betydeligt tættere

samarbejde om forsvar og sikkerhed. Der er opstået stormagtsrivaliseringer i Arktis, som Norden bør reagere på gennem samarbejde for at sikre Arktis som et lavspændingsområde. Det fortjener større fokus i Nordisk Råd.

Johannes Jansson / Norden.org

Nordisk klimaindsats

Norden er kendt for et stærkt klimapolitisk lederskab såvel som grønne løsninger. Klimaudfordringen kalder på forskningssamarbejde og investeringer i grøn omstilling og fornyelse, som de nordiske lande har særlige forudsætninger for – med fokus på klimaforandringernes betydning og konsekvenser for de berørte mennesker og for erhverv, transport, fiskeri, byggeri, skovdrift, dyreliv osv. Klimakrisen er ikke blot en økonomisk udfordring, men også en chance for at udbrede nordiske løsninger til hele verden. Den nordiske klimaindsats bør munde ud i en fælles nordisk klimastrategi.

De nordiske borgere er generelt bekymrede for klimaforandringerne og efterspørger i stigende grad mere nordisk samarbejde på området. Derfor bakker Nordisk Råd op om Nordisk Ministerråds hensigt om at give klimaområdet stærkt øgede bevillinger.

Helgi Thorsteinsson / Norden.org

Nordisk ungeindsats for kultur og sprog

Selv om der er forskellige sprog i Norden, er det nordiske sprog- og kulturfællesskab meget synligt og en vigtig hjemmebase for de 27 millioner mennesker, der bor i Norden. Alle landene præges af tillidskultur, ikkekorruption, økonomisk fornyelseskraft, ligestilling, velfærd og et stærkt foreningsliv som grundlag for stærke fællesskaber.

Men den nordiske sprogforståelse er desværre under hastigt tilbagetog. I Norden gør vi meget ud af at uddanne unge til at blive verdensborgere. Men det er også vigtigt at opleve og uddanne sig

i andre nordiske lande og opnå fortrolighed med nordiske sprog og samfundsforhold, ligesom det er vigtigt at have fri adgang til andre nordiske landes medier. Gennem fællesnordisk e-id kan vi minimere unødige grænsehindringer for dem, der uddanner sig, arbejder, studerer, rejser og investerer i et andet nordisk land.

Der er brug for langsigtede satsninger inden for kultur- og sprogforståelse, ikke mindst for studerende og lærere på læreruddannelsen. Unge skal sikres bedre muligheder for praktikpladser i og udveksling til et andet nordisk land. Det skal være lettere at sammenligne uddannelser og identificere nødvendige suppleringskurser, i det omfang uddannelserne ikke kan gøres kompatible.

Yadid Levy / Norden.org

Turismesamarbejde

Coronakrisen har ramt turisterhvervene hårdt. Norden er verdens 11.-største turistdestination målt på antallet af internationale gæster, der besøger flere lande i forbindelse med deres rejse, jf. rapporten om

nordisk turismesamarbejde udgivet under det forrige danske formandskab for Nordisk Råd. Opgaven er at styrke fortællingen om alt det, de nordiske lande kan tilbyde inden for natur, gastronomi, kultur, demokrati, velfærd, bæredygtighed, ligestilling, livsform m.m., som mange kender fra de kendte nordiske film og serier.

Benjamin Suomela / Norden.org